

Prof. dr hab. Romuald Brazis
Instytucja użyteczności publicznej Universitas
Studiorum Polona Vilnensis, Wilno, Litwa

XIX Międzynarodowa Konferencja USPV
„Nauka a jakość życia” oraz Sympozjum SNPL
„Wileńszczyzna wczoraj, dziś, jutro”
w Wilnie Anno Domini 2015

W dniach 27–30 czerwca 2015 r. w Wilnie odbyły się XIX Międzynarodowa Konferencja „Nauka a jakość życia”, zorganizowana przez Universitas Studiorum Polona Vilnensis, oraz Sympozjum Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy „Wileńszczyzna wczoraj, dziś, jutro”. To wydarzenie naukowe, które zgromadziło uczestników z Litwy, Polski i Zjednoczonego Królestwa, a nawet z Ghany, tradycyjnie rozpoczęło się mszą św. w Kaplicy Ostrobramskiej.

W trakcie obrad wygłoszono i wysłuchano ponad sześćdziesiąt referatów. Jak i w latach poprzednich tematyka konferencji dotyczyła ogólnych relacji między filozofią, religią, nauką i sztuką, sympozjum zaś poświęcone było problemom wybranego regionu – Wileńszczyzny.

W sześciu sekcjach tematycznych (1. Wartości duchowe i wiara; 2. Historia sztuki i literatury, językoznawstwo; 3. Edukacja, psychologia i środki masowego przekazu; 4. Matematyka, informatyka, fizyka i inżynieria; 5. Ekonomia, polityka, bezpieczeństwo i prawo; 6. Zdrowie i nauki o życiu) dominowały tematy humanistyczne i społeczne. Niemniej jednak w programie konferencji był też referat eksponujący rolę światła, bowiem rok 2015 ogłoszony jest Rokiem Światła i Technologii Świetlnych (zgodnie z uchwałą UNESCO) – w sekcji 4 referat o osiągnięciach Litwy w zakresie budowy laserów i rozwoju technologii laserowych wygłosił doktor nauk fizycznych Jan Kolenda (wychowanek Uniwersytetu Wileńskiego, inżynier ZSA EKSPLA, członek SNPL i Stowarzyszenia Techników i Inżynierów Polskich na Litwie). Konsolidacja nauki i inżynierii w tym kierunku zaowocowała uznaniem i sukcesem Litwy jako producenta laserów i optoelektroniki na rynku światowym. W sekcji 5 z wielkim zainteresowaniem został wysłuchany referat o filozoficznych podstawach polityki i stanowieniu prawa, który przedstawił profesor Bogdan Szlachta

(Uniwersytet Jagielloński). Zjednął sympatię również referat profesora Jana Deręgowskiego (University of Aberdeen) o psychologii odbioru i odtwarzania obrazu przez twórców z epoki paleolitu – to istotny wgląd również dla współczesnych twórców sztucznej inteligencji, programów rozpoznawania obrazów. Ks. dr hab. Stefan Radziszewski zafascynował wystąpieniem o teologicznej terapii uśmiechem, która łączy w człowieku ogniwa emocjonalne, racjonalne i transcendentne.

Stało się już tradycją, że Konferencja i Sympozjum nawiązują do ważnych rocznic. Na pytanie: „Gdzie jesteśmy 70 lat po 2. wojnie światowej?” odpowiedzi udzieliła profesor Janina Marciak-Kozłowska, podając obraz Warszawy z 1945, rozstrzelanej, obrabowanej z zasobów naukowo-technicznych i zburzonej przez Niemcy hitlerowskie. W związku z 25-leciem odrodzenia niepodległości Litwy wielkie zainteresowanie wzbudził referat Adama Chajewskiego, który na podstawie analizy dokumentów dowiódł solidarności rdzennej ludności polskiej na Wileńszczyźnie z dążeniem niepodległościowym Republiki Litewskiej.

Autor niniejszej notatki w swoim wystąpieniu zaznaczył, że to również 25. rocznica pierwszej konferencji „Nauka a jakość życia”, znanionującej odrodzenie polskiej inteligencji naukowej na Litwie. Konfe-

Fot. 1. Mediatorzy pierwszej sesji prof. dr hab. Bożena Zawadzka i prof. dr hab. Bogdan Szlachta. 27 VI 2015

Fot. R. Brazis.

renca ta od początku była wielokierunkowa, gdyż naukowcy polskiego pochodzenia na Litwie (a było ich podówczas zaledwie kilkunastu) reprezentowali odrębne dziedziny i tylko polszczyzna była magnesem ich wzajemnego przyciągania. Idea konferencji wielokierunkowej zyskała wielu sympatyków. Wśród tych, którzy od wielu już lat czynnie w niej uczestniczą, jest ksiądz prof. dr hab. Jan Śledzianowski – badacz stanu materialnego i duchowego rodzin polskich stosujący metody statystyki, dr med. Daniel Sabat – historyk medycyny, wspomniana już prof. dr hab. Ja-

Fot. 2. Obrady Konferencji i Sympozjum w auli hotelu „Domus Maria” (dawnego refektarza klasztoru Karmelitów Bosych) k. Ostrej Bramy w Wilnie. 27 VI 2015

Fot. R. Brazis

nina Marciak-Kozłowska – fizyk teoretyk, prof. dr hab. Bożena Zawadzka, która prowadzi badania stanu zdrowia oraz uzależnień dzieci i młodzieży, architektki dr Renata Przewłocka-Sionek i dr hab. Krzysztof Woźniak, prawnicy dr Monika Bartnik i dr Wojciech Lis, dr Paul Kwaku Siayor – rodem z Ghany – badacz ekologii w obszarze Gór Świętokrzyskich i inni. Okazało się, że wspólny język stał się kluczem do wzbogacającego wzajemnego dzielenia się tajemnikami nauki i sztuki. Wszak tacy wielcy twórcy, jak Leonardo da Vinci (na naszym wileńskim polu – choćby bracia Jan i Jędrzej Śniadeccy), Steve Jobs – twórca z ery komputerowej, wykazywali zainteresowania technologią, sztuką, a nawet mistyką i dzięki temu pozostawili po sobie bogate dziedzictwo.

30 czerwca zgodnie z tradycją odbyła się wycieczka konferencyjna tropami kultury Wileńszczyzny. Tym razem wybór uczestników padł na dotąd niezbadaną trasę wiodącą do miejsc związanych z Marszałkiem Józefem Piłsudskim: Ostra Brama (miejsce natchnienia) – Zułów (miejsce urodzenia) – Powiewiórka (miejsce chrztu) – Bezdany (miejsce pierwszej akcji zbrojnej – 26 IX 1908 – na drodze do niepodległości) – Rossa (miej-

Fot. 3. Grupa uczestników Konferencji i Sympozjum koło dębu w Zułowie, gdzie się urodził Józef Piłsudski. 30 VI 2015

Fot. R. Brazis.

sce spoczynku Matki i Serca Syna). Surowy dowódca wojskowy darzył czcią naukę, a zaufaniem – naukowców. Nieprzypadkowo za jego czasów na prezydentów Rzeczypospolitej Polskiej byli wybierani najznakomitsi wśród uczonych – profesor inż. hydro- i elektrotechniki Gabriel Narutowicz, profesor chemii i technologii chemicznej Ignacy Mościcki. Z osobą i wolą Marszałka wiąże się odrodzenie uniwersytetów w Warszawie i Wilnie. Gdy w sierpniu 1920 roku pod naporem Armii Czerwonej ważyły się losy Polski i Europy, Marszałek odniósł zwycięstwo w ogromnym stopniu dzięki radiofizykom i matematykom (prekursorom dzisiejszych informatyków), którzy zorganizowali nasłuch i złamali kody szyfrów nieprzyjaciela, dostarczając dowódcy klucza do Cudu nad Wisłą. A to wszak w tym roku jeszcze jedna – 95. chlubna rocznica.

Z ogólnej liczby 64 referatów członkowie SNPL zaprezentowali siedem – wspomniani już Jan Kolenda i Romuald Brazis, a także Henryka Ilgiewicz, Walentyna Krupowies, Renata Runiewicz-Jasińska, Eugenijus G. Vasilevskis i Danuta Kamilewicz-Rucińska, a współgospodarz Konferencji & Sympozjum prezes SNPL prof. Henryk Malewski przewodniczył obradom sesji ekonomii, polityki, bezpieczeństwa i prawa.

Streszczenia wszystkich referatów zostały ogłoszone drukiem w „*Studium Vilnense A vol. 13 precursor*”, pełne zaś referaty po recenzowaniu będą wydane drukiem w serii *Studium Vilnense A* (vol. 13), ISSN 1648-7907 lub w *Roczniku SNPL*, ISSN 1822-3915.

24–27 czerwca 2016 roku odbędzie się XX Międzynarodowa Konferencja „Nauka a jakość życia”, znów wspólnie z Sympozjum „Wilieńczyzna wczoraj, dziś, jutro”. Organizatorzy – Universitas Studiorum Polona Vilnensis i Stowarzyszenie Naukowców Polaków Litwy – zapraszają do zgłaszania zapowiedzi udziału w tym jubileuszowym wydarzeniu naukowym.